Stoma Ya?am Kalitesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Stoma Ya?am Kalitesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31167

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ya?am Kalitesi Ölçe?i, bir Ostomi (stoma) ile ya?ayan bireylerin ya?am kalitesini ve bu durumun getirdi?i sosyal, fiziksel ve psikolojik etkileri de?erlendirmek amac?yla uyarlanm?? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, Karada?, Öztürk ve Çelik (2011) taraf?ndan Türkçeye uyarlanm??t?r. Toplamda 21 maddeden olu?an bu ölçek, karma bir derecelendirme sistemi kullanarak bireylerin genel memnuniyet düzeylerini ve stoma fonksiyonu, cinsellik, beden imaj? gibi spesifik alanlardaki deneyimlerini ölçmektedir. Ölçe?in psikometrik özellikleri, Türk popülasyonunda yüksek güvenirlik ve geçerlik de?erleri göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Stoma, Ya?am Kalitesi, Ostomi, Uyarlama, Psikometri, Beden ?maj?, Kronik Hastal?k, Stoma Fonksiyonu.

Yazarlar

Karada?, A., Öztürk, D., Çelik, B.

Amaç

Stoma Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin temel amac?, cerrahi bir i?lem sonucu stoma aç?lm?? olan bireylerin bu yeni duruma adaptasyon süreçlerini ve ya?am kalitelerinde meydana gelen de?i?iklikleri bilimsel yöntemlerle ölçmektir. Ölçek, hem klinik ortamlarda hem de ara?t?rmalarda, stomal? bireylere yönelik bak?m ve destek programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmek için standart bir araç sa?lamaktad?r.

Bu ölçe?in Türkçeye uyarlanmas?ndaki spesifik amaç, uluslararas? alanda kabul görmü? bir arac?, Türk kültürüne ve diline uygun hale getirerek, yerel ara?t?rmac?lara güvenilir bir ölçüm imkan? sunmakt?r. Bu sayede, ostomili hastalar?n ya?am kalitesini iyile?tirmeye yönelik kan?ta dayal? müdahalelerin geli?tirilmesine katk?da bulunulmas? hedeflenmi?tir.

Yap?

Ölçek, stomal? bireylerin ya?am kalitesini çok boyutlu olarak ele alan bir yap?ya sahiptir. Ölçülen psikolojik yap?, bireyin genel ya?am memnuniyetini stoma varl??? ba?lam?nda de?erlendiren subjektif bir de?erlendirmedir. Ölçek, fiziksel semptomlar, sosyal k?s?tlamalar, psikolojik stres ve beden imaj? alg?s? gibi kritik alanlar? kapsar.

Ölçe?in maddeleri, bireyin günlük ya?am aktivitelerini, sosyal ili?kilerini, i? hayat?n?, cinsel

ARABPSYCHOLOGY.COM

ya?am?n? ve stoman?n i?levselli?ine dair kayg?lar?n? ele alarak stoman?n ya?am kalitesi üzerindeki kapsaml? etkisini belirler.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?ini test etmek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) gerçekle?tirilmi?tir. Bu analiz, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?unu ve maddelerin teorik olarak belirlenen faktörlere uygun ?ekilde yüklendi?ini göstermi?tir.

DFA uygulamas?, yap?sal e?itlik modellemesi için yayg?n olarak kullan?lan **Lisrel 8.80** program? (Jöreskog ve Sörbom, 2007) kullan?larak yap?lm??t?r. Bu durum, ölçe?in yap?sal geçerli?inin modern ve kabul görmü? istatistiksel yöntemlerle desteklendi?ini kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Stoma Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k güvenirli?i, **Cronbach** α katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir. Tüm ölçek için hesaplanan güvenirlik katsay?s? **0.87** olarak bulunmu?tur, bu da ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu i?aret etmektedir. Cronbach α de?eri, psikometrik aç?dan mükemmel kabul edilen s?n?rlara yak?nd?r.

Alt boyutlar?n güvenirlik katsay?lar? da kabul edilebilir düzeydedir:

??/sosyal ya?am alt boyutu için: **0.77**
Cinsellik/beden imaj? alt boyutu için: **0.72**
Stoma fonksiyonu alt boyutu için: **0.76**

Faktör Analizi

Ölçek, toplam 21 maddeden olu?makta olup, uyarlama çal??mas?nda 4 temel faktörden meydana geldi?i Do?rulay?c? Faktör Analizi ile do?rulanm??t?r. Maddeler, bireyin stoma sonras? ya?am?ndaki farkl? zorluk alanlar?n? temsil eden alt boyutlara da??lm??t?r.

Ölçekte yer alan maddelerin alt boyutlara göre da??l?m? ?öyledir:

Bireyin ya?am?ndan genel memnuniyeti alt boyutu (2 madde)
??/sosyal ya?am alt boyutu (6 madde)
Cinsellik/beden imaj? alt boyutu (5 madde)
Stoma fonksiyonu alt boyutu (6 madde)
Ekonomik durum (1 madde)
Cilt tahri?i (1 madde)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: 21 maddelik, kendini raporlama ölçe?i. Derecelendirme format? karma (mixed) yap?dad?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ostomi (Stoma) aç?lm?? bireyler.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Çal??mada spesifik ya? aral??? belirtilmemi?tir, ancak ostomili yeti?kin hastalar hedeflenmi?tir).

Popülasyon Detaylar?: Stoma cerrahisi geçirmi? hastalar (kolostomi, ileostomi veya ürostomi). Çal??ma, Türk hastanelerinde yatan veya ayakta tedavi gören bireyler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: ?lk iki madde 0 ile 100 aras?nda bir görsel analog veya say?sal derecelendirme ölçe?i kullan?r (0: tam memnuniyetsizli?i, 100: tam memnuniyeti). Kalan 19 madde ise 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?r (1= asla - 5= her zaman).

Anahtar Kelimeler

Stoma Ya?am Kalitesi, Kolostomi, ?leostomi, Ürostomi, Psikometrik Özellikler, Cronbach Alfa, Do?rulay?c? Faktör Analizi.

Yazarlar ve ?leti?im

Sorumlu Yazar: Deniz Öztürk

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanan kaynakta belirtilmemi?tir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Sorumlu yazar?n ileti?im adresi: deniz_genc@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Sa?lanan kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal uyarlama çal??mas? **2011** y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için yasal izinler ve telif haklar?, sorumlu yazar (Deniz Öztürk) veya yay?nc? kurulu? (Kolon Rektum Hastal?klar? Dergisi) ile ileti?ime geçilerek teyit edilmelidir. Ölçek, akademik ara?t?rmalarda genellikle yazarlara at?f yap?larak kullan?labilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: stoma-yasam-kalitesi-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Karada?, A., Öztürk, D. ve Çelik, B. (2011). Ostomili bireylere yönelik Ya?am Kalitesi Ölçe?inin Türkçeye uyarlanmas?. *Kolon Rektum Hastal?klar? Dergisi, 2*, 173-181.

Jöreskog, K. G., & Sörbom, D. (2007). *LISREL 8.80*. Scientific Software International.

Stoma Ya?am Kalitesi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri yerine, kaynakta belirtilen alt boyutlar ve madde say?lar? listelenmi?tir:

Bireyin ya?am?ndan genel memnuniyeti alt boyutu (2m)
??/sosyal ya?am alt boyutu (6m)
Cinsellik/beden imaj? alt boyutu (5m)
Stoma fonksiyonu alt boyutu (6m)
Ekonomik durum (1m)
Cilt tahri?i (1m)

ARABPSYCHOLOGY.COM